

**KASVUKÄYTÄVÄ KOKO
SUOMEN KASVUKÄY-
TÄVÄNÄ?**

ALUE- JA VÄESTÖNKEHITYKSEN TILANNEKUVA PÄHKINÄNKUORESSA

1. Kaupungistuminen ja kaupunkiseutuistuminen jatkuvat koronakriisin aiheuttaman rytmihäiriön jälkeen

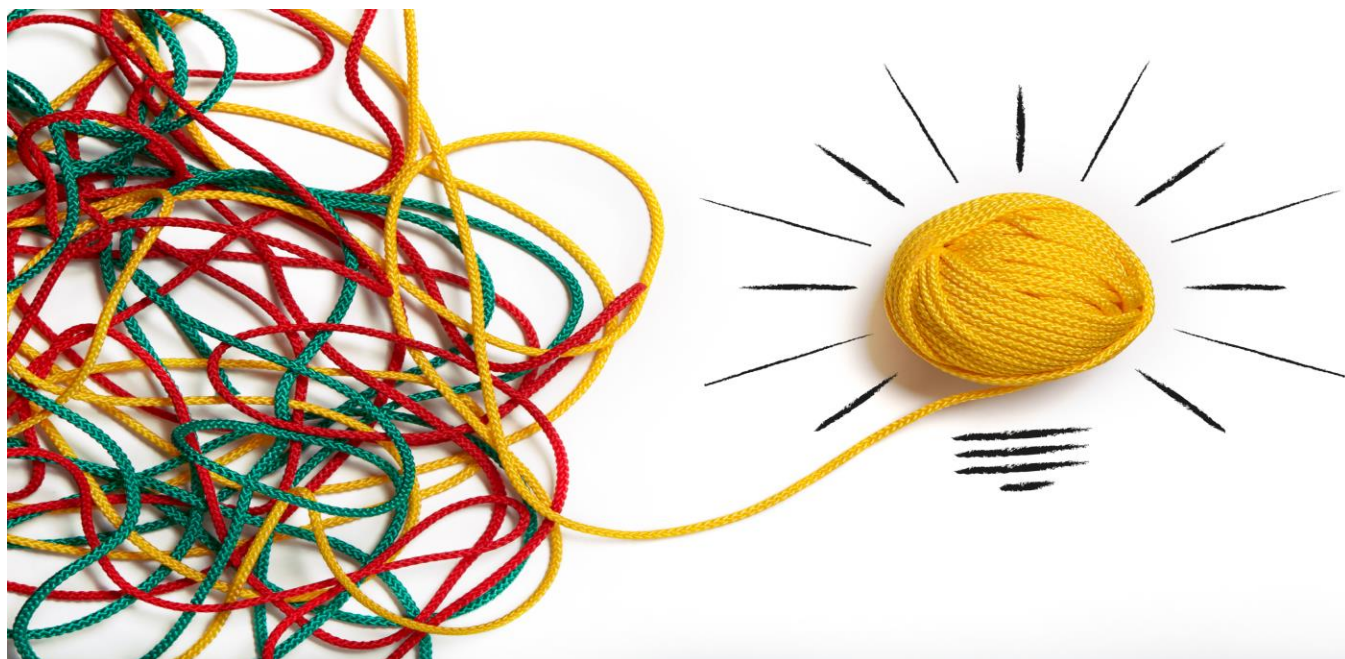
2. Demografian neloiskierre eli väestö- ja ikärakenteen muutokset vaikuttavat kaikkeen ja kaikkialla

3. Osaaja- ja työvoimapula ovat yhä useampien toimialojen ja alueiden kasvun pullonkaulana

4. Vihreä siirtymä lisää teollisten investointien määrää, mutta alueellisesti epätasapainoisella tavalla ja korostavat polarisaatiota varsinkin länsi-itä-akselilla

5. Liikenteen ja liikkumisen, koulutuksen ja sijainnin vahva kolmiyhteys toimii edelleen kasvun ja kehittymisen katalysaattorina

6. Alueellinen eriytyminen ja erilaistuminen jatkuvat

MITÄ TÄSTÄ KAIKESTA SEURAA?

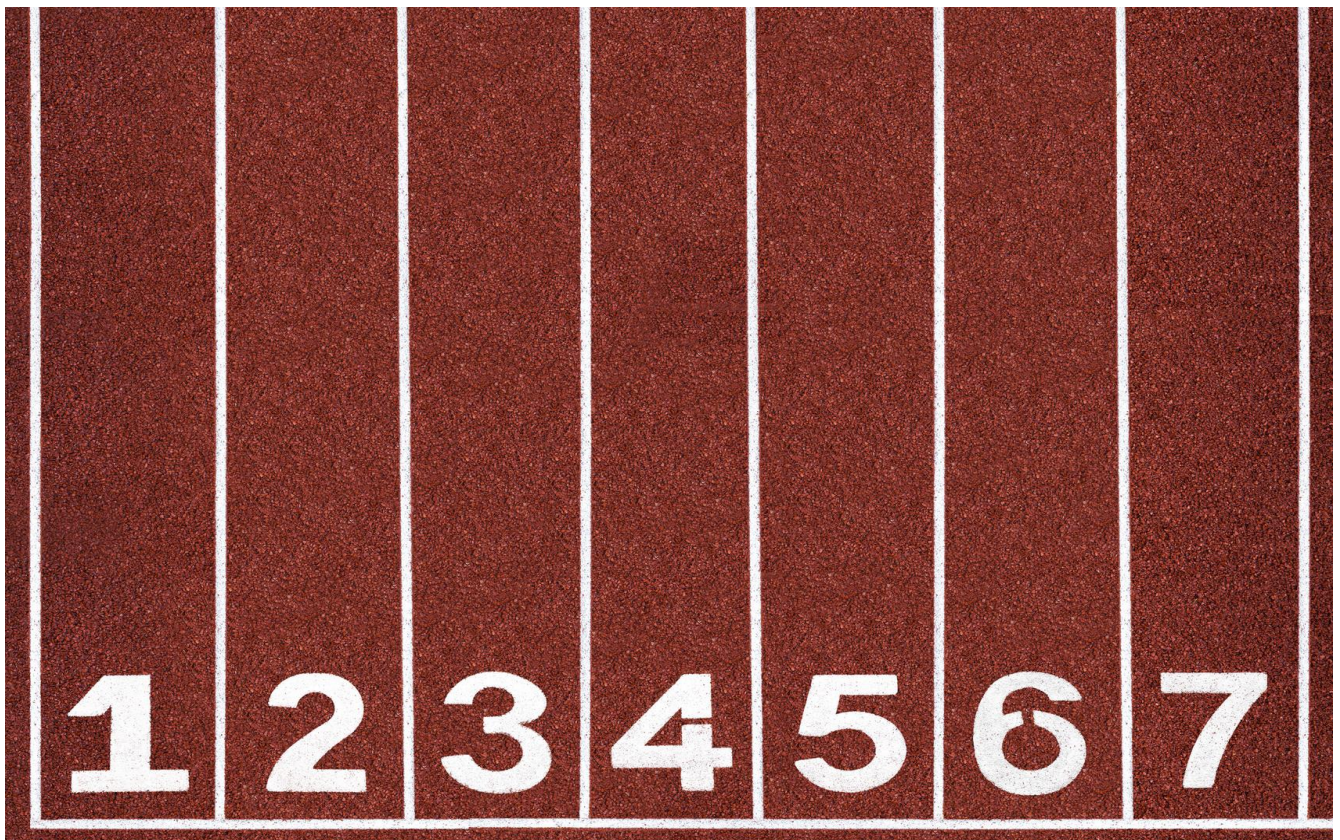
1. KILPAILU: Alueiden välinen kilpailu niukkenevista resursseista, erityisesti inhimillisestä pääomasta kiihtyy ja kiristyy

2. ALUEELLINEN ERIITYMINEN: Alueet eriytyvät, erilaistuvat ja polarisoituvat yhä selvemmin voittajiin, sinnittelijöihin ja häviäjiin

3. PEHMEÄ ELINVOIMA KOROSTUU: Alueen

pehmeään elinvoimaan eli erottautumiseen, maineeseen, identiteettiin, veto- ja pitovoimaan liittyvät tekijät saavat aiempaa suuremman painoarvon

4. RESILIENSSIKYKY: Jatkuva varautuminen ennakoimattomiin, odottamattomiin ja yllättäviin asioihin korostuu, joka edellyttää alueilta hyvää uusiutumisen- ja sopeutumiskykyä muuttuviin tilanteisiin

ESITYKSEN YDINVIESTI

***”Näkymättömät rajat,
käytävät ja vyöhykkeet
vaikuttavat taustalla
koko maan kehitykseen***

NÄKYMÄTTÖMÄT RAJAT KÄYTTÄVÄT OVAT AINA OHJANNEET KEHITYSTÄ...

TILANNE 2023

Maapinta-alasta 65%
Väestöstä 19%
Väestönlisäys -4 000 (1972-2021)
Työpaikoista 17%
BKT:sta 13%
TK-menoista 17%

TILANNE 2023

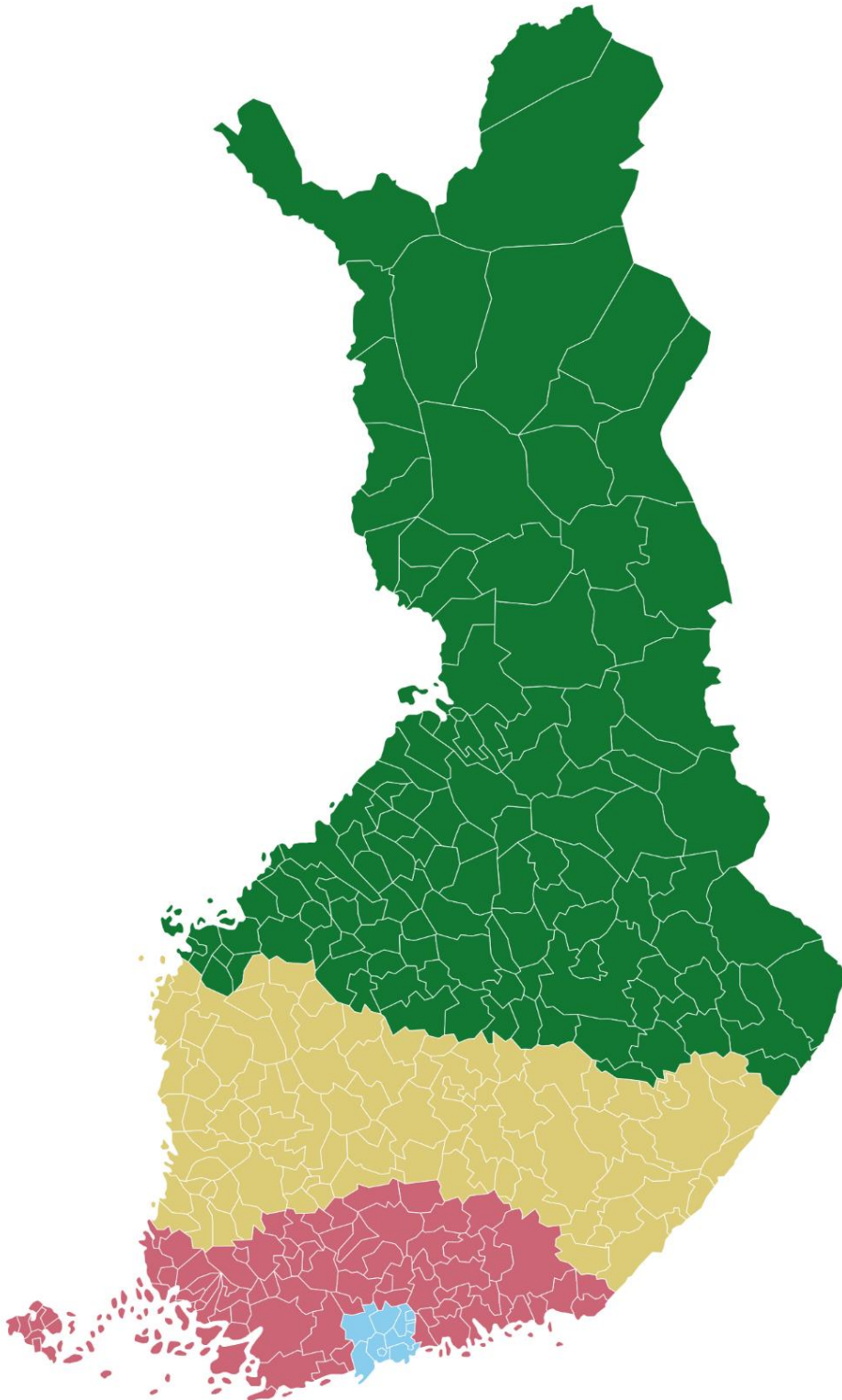
Maapinta-alasta 35%
Väestöstä 81%
Väestönlisäys 898 000 (1972-2021)
Työpaikoista 83%
BKT:sta 87%
TK-menoista 83 %

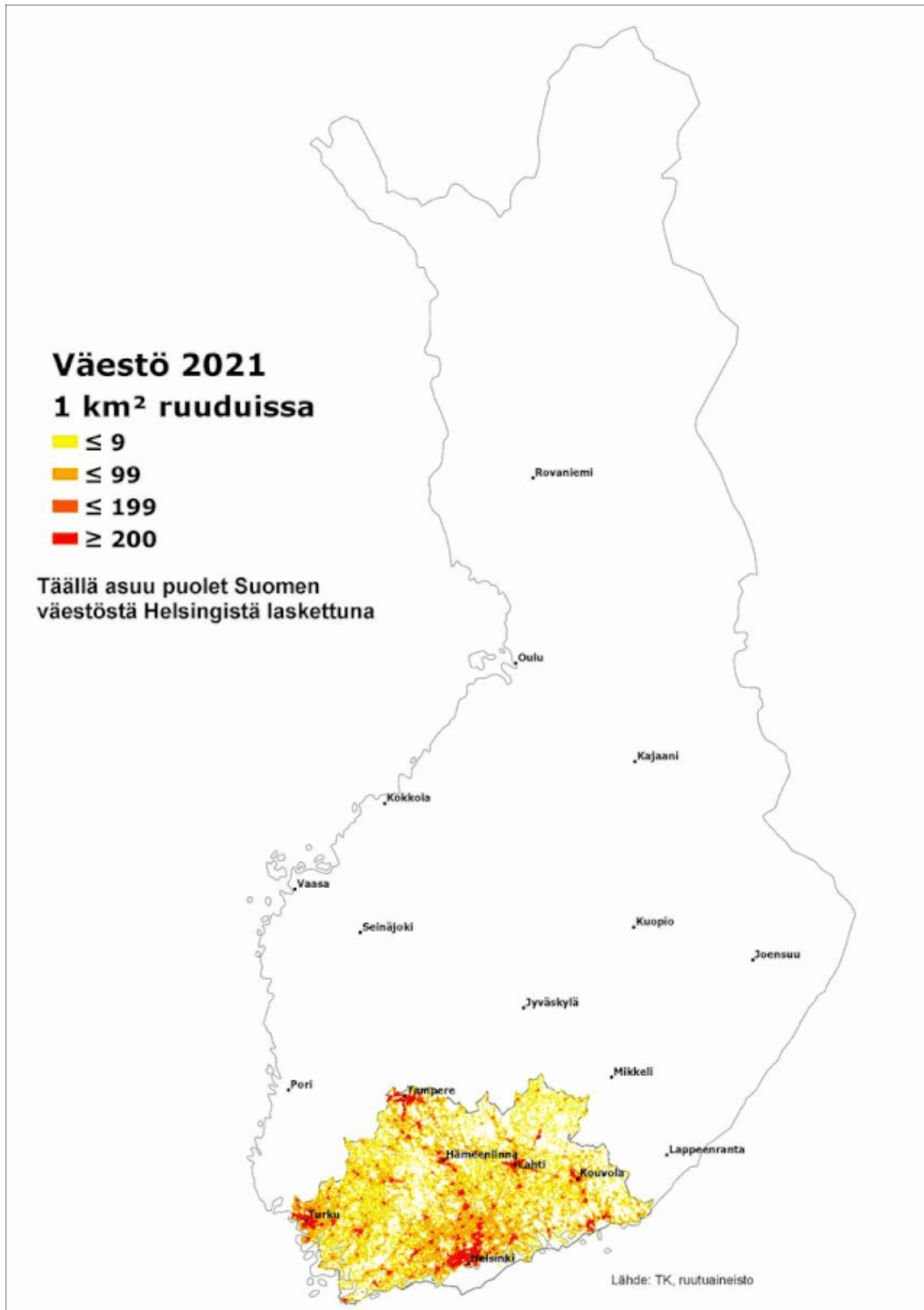
Lähde: Tilastokeskus, väestö, aluetilinpito; tutkimus- ja kehittämistoiminta:
Kartta ja luokittelu: Timo Aro 2023

***HUOM!** Pähkinäsaaren rauhan raja on viitteellinen. Alueet muodostettu laskelmassa nykyisen seutukuntaluokituksen perusteella. Eri muuttujien tunnusluvut eivät ole tarkkoja, vaan suuntaa-antavia

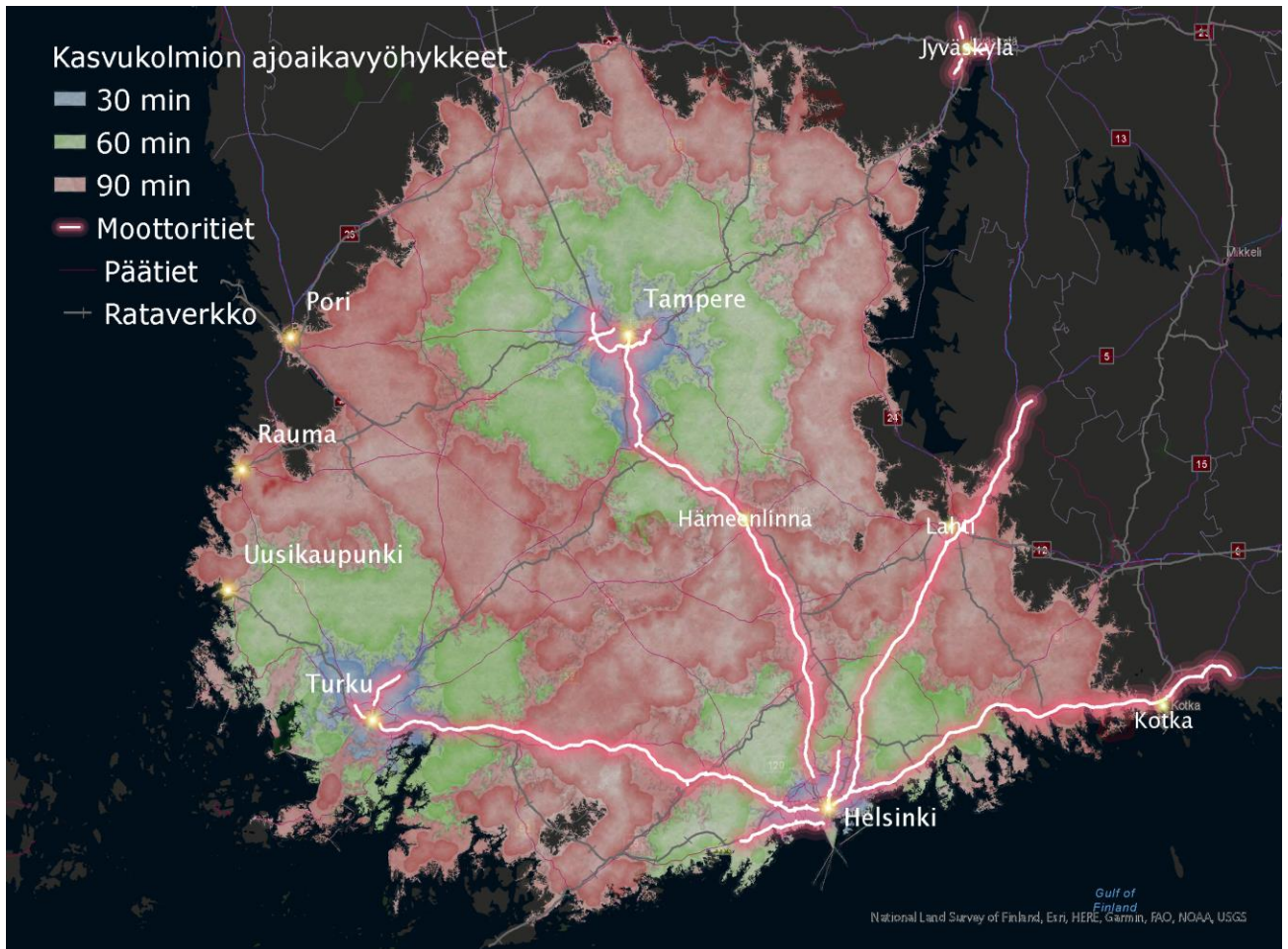
JOKAISELLA VÄRITETYLLÄ ALUEELLA ASUU 25 PROSENTTIA KOKO MAAN ASUKKAISTA

JOKAISELLA VÄRITETTYLLÄ ALUEELLA ASUU 50 PROSENTTIA KOKO MAAN ASUKKAISTA

KASVUKOLMION VAIKUTUSALUEELLA NOIN KAKSI KOLMASOSAA KOKO MAAN RESURSSISTA

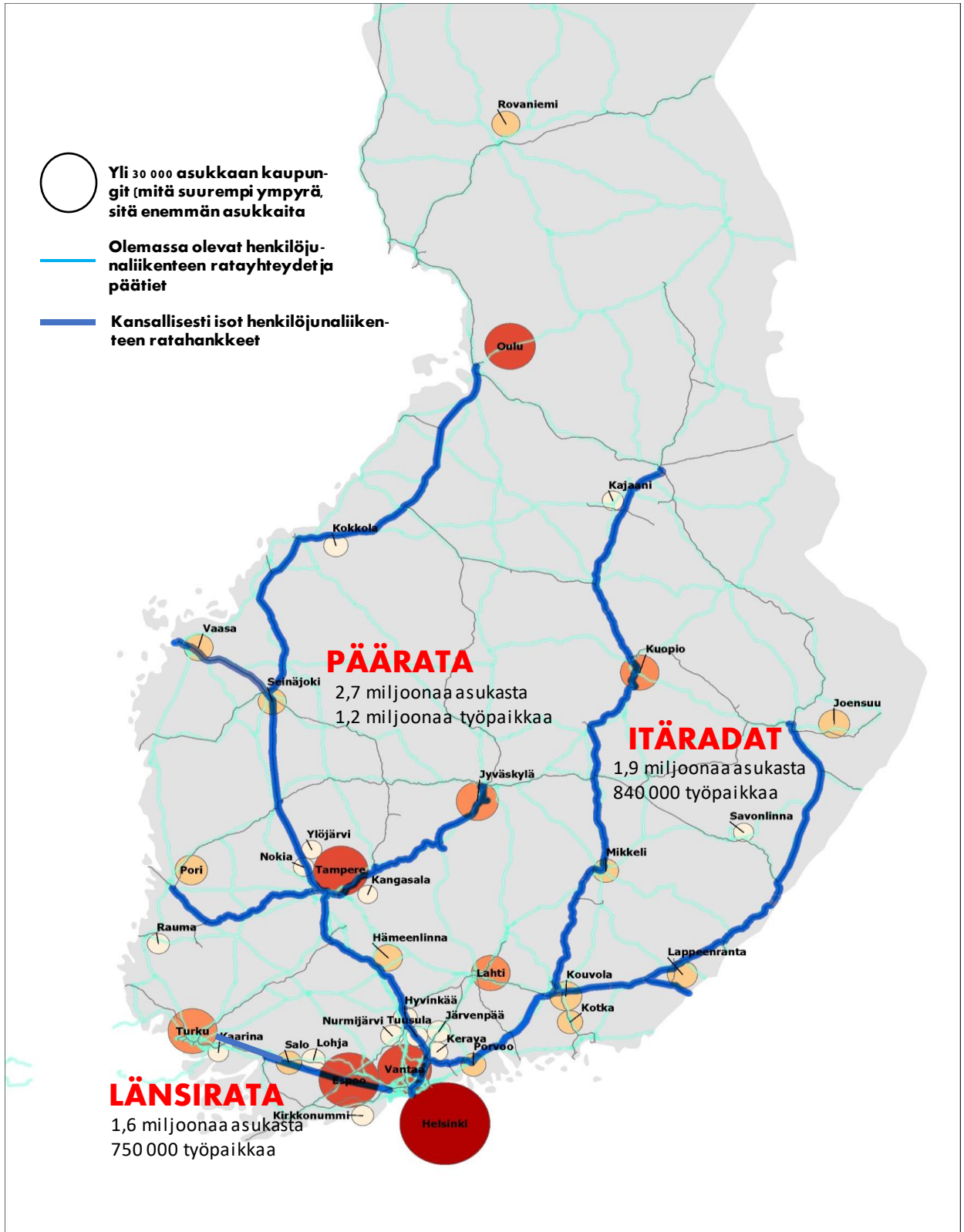

60 %

Helsingin, Tampereen ja Turun 90 minuutin vaikutusalueella on seitsemän nykyistä maakuntaa. 90 minuutin vaikutusalueella asuu yhteensä 3,3 miljoonaa asukasta ja sijaitsee noin 1,4 miljoonaa työpaikkaa eli noin kuusi kymmenestä koko maan asukkaasta ja työpaikasta

RATA- JA TIEKÄYTTÄVÄT OVAT PALJON ENEMMÄN KUIN VAIN LIIKENNEKÄYTTÄVIÄ...

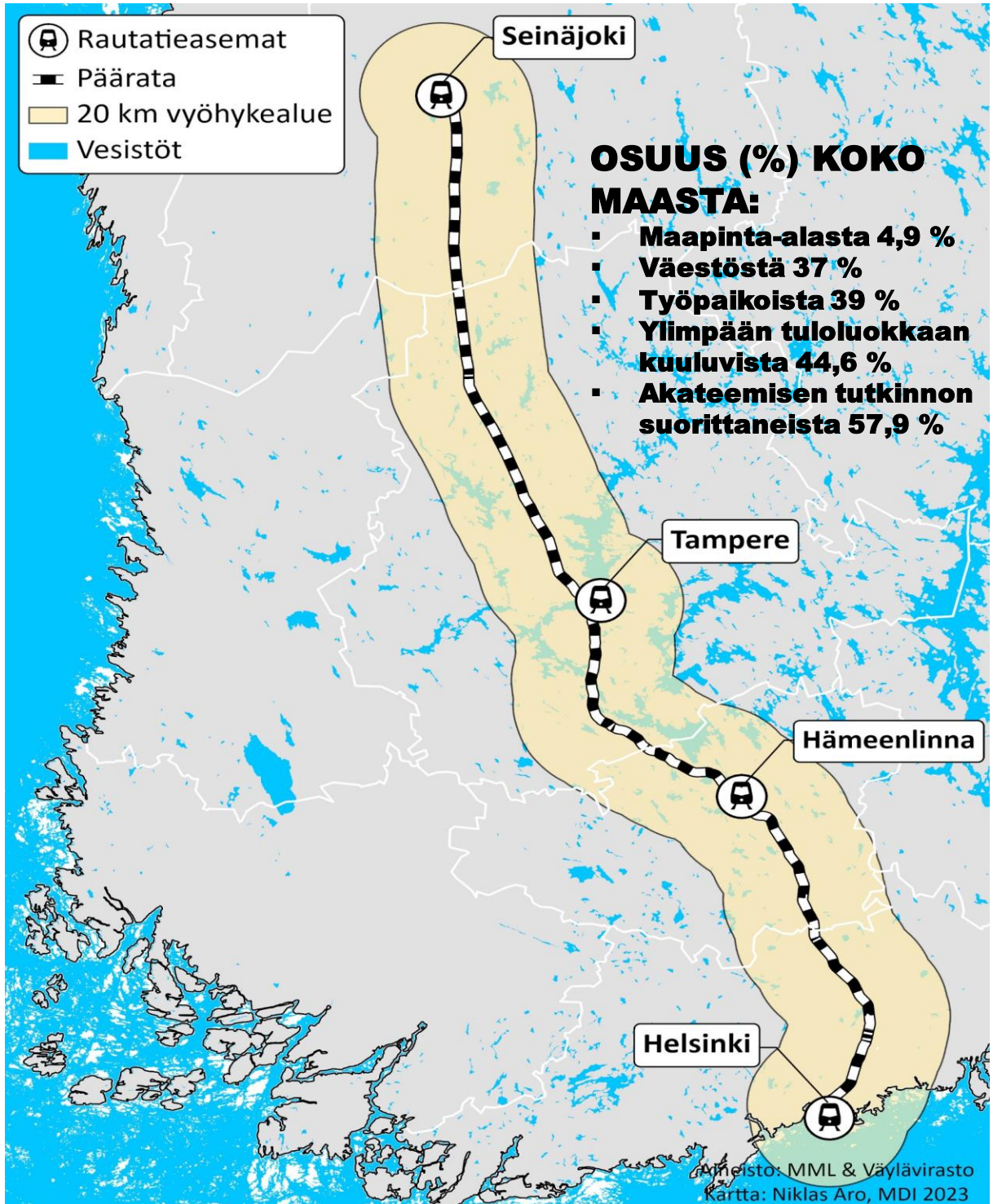

PÄÄRADAN VYÖHYKEALUE JA RADAN LÄNSIPUOLI

Lähde: Tilastokeskus, ruutuaineisto; väestö; työssäkäynti; koulutus; aluetilinpito; Tulli, ulkomaankauppa (*luvut eivät eksakteja, vaan suuntaa antavia käytetyn alueluokituksen ja vyöhykealueella osittain tietosuojasyiden vuoksi)

KASVUKÄYTÄVÄ BUFFERINA JA 20 KM VYÖHYKEALUE MOLEMPIIN SUUNTIIN

Lähde: Tilastokeskus, ruutuaineisto; väestö; työssäkäynti; tulot; koulutus: Väylävirasto;
Kartta: Niklas Aro 2023

KASVUKÄYTVÄN MERKITYS JA ROOLI ERÄILLÄ TUNNUSLUVUILLA SUHTEESSA KOKO MAAHAN SEUTUTASOLLA TARKASTELTUNA

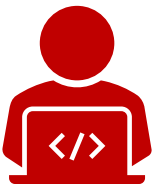
7,8 %

koko maan maapinta-
alasta 2021

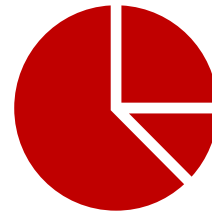
42,6 %

koko maan väestöstä
2023/M1

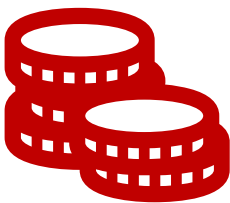
46,5 %

koko maan työpai-
koista 2021

46,2 %

toimivista yrityksistä pl.
maatalous 2022/M6

49,7 %

koko maan BKT:sta
vuonna 2020

48,7 %

korkea-asteen tutkinnon
suorittaneista 2021

n. 60 %

tutkimus- ja kehitys-
menoista 2021

64,6 %

vieraskielisistä vuonna
2021

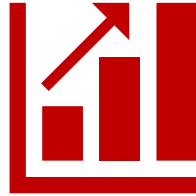
KASVUKÄYTÄVÄN MUUTOS- DYNAMIIKKA ERÄILLÄ ”SU- PERMITTAREILLA”

+19 561

asukasluvun muutos
keskimäärin vuo-
dessa vuosina 2015-
2021

(muu maa -8 367/v)

+12 524

työpaikkamuutos kes-
kimäärin vuodessa
vuosina 2015-2021

(muu maa +2 197)

+5 736

yrittäjämuutos kes-
kimäärin vuodessa
vuosina 2015-2021

(muu maa +4 968)

KASVUKÄYTÄVÄN MERKITYKSEN JA VAIKUTTAMISEN KANNALTA TÄRKEITÄ KYSYMYKSIÄ...

1. Mitkä ovat verkoston toimijoiden tärkeimmät **yhteiset nimittäjät** kuulumiselle kasvukäytäväverkostoon?
2. Riittääkö verkoston toimijoille jatkossa **toimiminen yhteistyöverkostona ja –alustana**?
3. Onko nykyinen Kasvukäytävä Helsingin ja Seinäjoen välillä **edelleen relevantti ”aluejako”** laajemman aluekehityksen, näkyvyyden, yhteisen edunajamisen ja vaikuttamisen kannalta?
4. Vai pitäisikö näkökulmaa laajentaa **koko Kasvukolmion alueen** yhteiseksi tekemiseksi tai **laajentaa Kasvukäytävä** ulottumaan Ouluun saakka ja kytkeä toimintaan **pääradan satelliitit** (Lahti, Jyväskylä, Pori)
5. Mitkä ovat **ratkaisut isoimpiin yhteisiin kansallisiin haasteisiin**: osaaja- ja työvoimapula, osaajien liikkuvuus, osaamiperustainen maahanmuutto ja TKI-resurssien lisääminen

KOLME TOIVETTA TULEVALLE KANSALLISELLE ALUE- JA KAUPUNKIKEHITYKSELLE

1. PAINOPISTEEN SIIRTO HALLINNOLLISISTA ALUEJAOISTA TOIMINNALLISIIN: Alue- ja kaupunkikehityksen keskiöön toiminnalliset aluejaot, jotka liittyvät mm. käytäviin, vyöhykkeisiin ja uusiin suuralueisiin keinokehoisten hallinnollisten aluejakojen sijaan

2. SUJUVAN LIIKKUMISEN JA LIIKENTEEN TUKEMINEN: Panostaminen sujuviin ja nopeisiin liikenneyhteyksiin, jotka sujuvoittaisivat alueellista liikkuvuutta, helpottai-

sivat liikenne- ja työssäkäyntivirtoja, laajentaisivat nykyisiä työmarkkina-alueita ja mahdollistaisivat laajemmat toiminnalliset suuralueet

3. KOKO MAAN FIKSU VOIMAVAROJEN HYÖDYNTÄMINEN: Koko maan resurssien hyödyntäminen on pienen maan kansallinen etu, mutta koko maan ja suurten kaupunkiseutujen samanaikainen kehittäminen eivät ole toisiaan poissulkevia asioita

Kiitos!

TIMO ARO, VTT
Neuvonantaja
045 657 7890
timo.aro@mdi.fi
@timoaro